

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název diplomové práce: **Právní ochrana životního prostředí při údržbě komunikací**
Diplomant (autor): Lukáš Blažej
Vedoucí: JUDr. Karolína Žáková, Ph.D., Ph.D.
Oponent: JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

I.

K tématu (předmětu) práce:

Téma je velmi aktuální a prakticky přínosné. Úzký rozsah umožňuje autorovi pojednat o tématu do hloubky a ve všech souvislostech.

K systematické práci:

Práce má 55 stran čistého textu. Má logickou strukturu.

K obsahu práce:

Obecně:

Práce je po analytické stránce bohatá.

Nicméně: některé výklady autor opírá o zdroje, které pro prezentovaný výklad neposkytují oporu. Některé výklady autora jsou přepjaté a zbytečně snižují objektivitu jeho práce. A některé závěry, ke kterým autor dospívá, nevyplývají z předchozích analýz (*non sequitur*).

Konkrétně:

V Úvodu (na str. 6) se první výzkumná otázka (zda současná „míra právní ochrany“ životního prostředí v souvislosti se zimní údržbou pozemních komunikací odpovídá „dosazené úrovni vědeckého poznání“ o jejích vlivech) samozřejmě neshoduje s otázkou, zda je současná „míra právní ochrany“ rozumná, vhodná a přiměřená. Vybírá totiž jen jedno hledisko (tj. ochranu životního prostředí, nikoli bezpečnost provozu), a navíc jen z jednoho úhlu pohledu (tj. z pohledu vědy, nikoli z pohledu ekonomického). Tento selektivní přístup je v teoretické vědecké práci v pořádku (obecně se ve vědě zkoumá vliv jedné proměnné na nějaký objekt). Ale nelze pak na jeho základě vyvozovat obecné závěry *de lege ferenda*, a už vůbec ne o (celkové) „efektivitě“, jak to autor činí v Závěru na str. 59: „*Nejefektivnější formou by byl plošný zákaz chemického posypu komunikací ze strany Ministerstva životního prostředí s vydáváním výjimek obdobnou formou jako ve velkoplošně zvláště chráněných územích.*“.

Ke str. 33: Autor zde píše: „*Obvykle by pro nepovolení či zákaz určité činnosti bylo nutné prokázat, že důvody pro zákaz skutečně existují, tedy že bez zásahu veřejné moci dojde ke*

škodlivému následku. V případě životního prostředí je tento požadavek zmírněn – postačí, že hrozí závažné poškození životního prostředí, aniž by bylo nutné prokázat, že k němu skutečně dojde.“. Výklad autora je mi sympatický, ale obávám se, že nemá příliš oporu v použitelné judikatuře: „Její uplatnění (zásady předběžné opatrnosti) je na místě pouze v případě reálně hrozícího nebezpečí nevratného nebo závažného poškození právem chráněného zájmu.“ (nálezn ÚS sp. zn. III. ÚS 709/19, bod 55).

Ke str. 41: Autor zde dovozuje, že solení silnic je „úmyslným usmrcováním“ a „úmyslným vyrušováním“ ptáků ve smyslu § 5a odst. 1 písm. a) a d) zákona o ochraně přírody a krajiny: „V případě chemického údržbu cest půjde většinou o písmena a) a d). Rušením se nemyslí pouze rušení hlukem či pohybem (vyrušováním), ale jde o předstupeň ostatních zásahů (narušováním), tudíž lze ptáky „rušit“ i přítomností soli v místech jejich výskytu.“. O správnosti tohoto výkladu pochybuji. Znak zavinění ve formě alespoň nepřímého úmyslu je zde prakticky neprokazatelný, zvláště pokud to srovnáme se samotnou silniční dopravou, která ptáky ruší i usmrcuje zřejmě více než solení silnic. Navíc: autor na podporu svého závěru, že „lze ptáky „rušit“ i přítomností soli v místech jejich výskytu“, bezprostředně a výslovně odkazuje v poznámce pod čarou č. 107 na rozsudek Soudního Dvora EU ze dne 11.6.2020 ve věci C-88/19. Tento rozsudek se však vztahuje na úplně jinou problematiku, a sice na odchyt a přepravu vlka, což ovšem autor transparentně neuvedl. Cit. rozsudek tak není na řešenou problematiku rozumně použitelný.

K formální stránce práce:

Myslím, že v kapitole 3 „Vlivy zimní údržby komunikací na životní prostředí“ jsou názvy oddílů 3.1. a 3.2. – „biotické vlivy“ a „abiotické vlivy“ - zavádějící. Citovaná adjektiva se ve zvolených názvech formulačně vztahují k „vlivům (zimní údržby)“, ale autor jimi ve skutečnosti označuje objekty, na které vlivy zimní údržby působí, tzn. buď na různé druhy organismů, nebo na „abiotické“ složky životního prostředí, jako je ovzduší, voda a půda. Možná, že je zvolené schématické třídění i zbytečné.

K práci s prameny:

Autor zpracoval obdivuhodný soubor pramenů literatury i judikatury, a to zejména zahraniční. Ale někdy z nich vyvozuje neodpovídající názory či výklady.

Shrnuji:

Práce splňuje požadavky stanovené pro diplomové práce. Prosím autora, aby se při obhajobě pokusil odpovědět na mé otázky a připomínky výše.

II.

Předloženou práci **doporučuji k obhajobě** a – podle průběhu průběhu obhajoby – ji předběžně navrhuji klasifikovat známkou „výborně“ až „velmi dobře“.

V Praze dne 22.10.2024

JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.
Katedra práva životního prostředí PF UK